COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 5.5.2023
COM(2023) 235 final

RAPORT AL COMISIEI

privind funcționarea generală a controalelor oficiale efectuate în țările UE (2021) pentru a asigura aplicarea legislației privind alimentele și furajele, a normelor privind sănătatea și bunăstarea animalelor, sănătatea plantelor și produsele de protecție a plantelor

{SWD(2023) 131 final}

Cuprins

Rezumat 4
Introducere 6

Partea 1
Controalele oficiale efectuate de țările UE în 2021 9

1.1
Prezentare generală 10

1.2
Rapoartele anuale ale țărilor UE 16

1.3
Organizarea și performanța sistemelor de control oficial 18

1.4
Măsuri luate pentru a asigura funcționarea eficace a MANCP 20

1.4.1
Acțiuni întreprinse pentru asigurarea conformității din partea întreprinderilor 21

1.4.2
Asigurarea de către autoritățile naționale a respectării legislației 22

1.4.3
Acțiuni întreprinse pentru a asigura funcționarea eficace a sistemelor de control oficial 24

Partea 2
Activitățile de control ale Comisiei în țările UE, în 2021 26

2.1
Audituri și controale 27

2.2
Recomandări 30

2.3
Aspecte importante ale controalelor efectuate de Comisie în 2021 31

2.4
Urmărirea sistematică a recomandărilor de audit 35

2.4.1
Audituri generale subsecvente 36

2.4.2
Asigurarea respectării legislației 37
Concluzii 38

Declinarea responsabilității

Comisia Europeană prezintă prezentul raport în conformitate cu articolul 114 din Regulamentul (UE) 2017/625[1]. Prezentul raport urmărește să îmbunătățească disponibilitatea publică a informațiilor privind controalele oficiale efectuate de țările UE și controalele efectuate de Comisie cu privire la acestea, în domeniile siguranței alimentelor și a furajelor, sănătății animalelor și a plantelor, bunăstării animalelor, agriculturii ecologice și sistemelor din domeniul calității produselor agricole și alimentare.

Numai Curtea de Justiție a Uniunii Europene are competența să interpreteze dreptul Uniunii.

Scopul nostru este ca aceste informații să fie întotdeauna actualizate și exacte. Dacă ni se aduce la cunoștință prezența unor erori, vom încerca să le corectăm.

Materialele utilizate pentru prezentul raport:

- sunt informații cu un caracter general și nu sunt destinate să abordeze circumstanțele specifice ale vreunei persoane sau entități;
- nu sunt, în mod obligatoriu, exhaustive, complete, exacte sau actualizate și
- sunt furnizate parțial de autoritățile naționale din țările UE, asupra cărora Comisia nu are niciun control și în raport cu care Comisia nu își poate asuma nicio responsabilitate.

Este posibil ca unele date sau informații din prezentul raport să fi fost create sau structurate în fișiere sau formate care nu sunt lipsite de erori.

[1] Regulamentul (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 martie 2017 privind controalele oficiale și alte activități oficiale efectuate pentru a asigura aplicarea legislației privind alimentele și furajele, a normelor privind sănătatea și bunăstarea animalelor, sănătatea plantelor și produsele de protecție a plantelor

Rezumat

Prezentul raport se referă la funcționarea generală a controalelor oficiale efectuate de țările UE și la activitățile de control efectuate de Comisie în 2021. Scopul acestor controale este de a asigura un nivel înalt de protecție a sănătății și de încredere în lanțul alimentar, de la fermă la consumator. Aceste controale reprezintă o modalitate importantă de a verifica dacă întreprinderile respectă cerințele legale care le incumbă și, prin urmare, dacă consumatorii din UE pot avea încredere că alimentele pe care le consumă sunt sigure. Ele sunt, în plus, esențiale pentru a permite buna funcționare a unui comerț sigur cu alimente, animale și plante, atât în interiorul UE, cât și cu țările terțe.

Autoritățile naționale sunt responsabile de efectuarea controalelor oficiale. În cazul în care întreprinderile situate de-a lungul lanțului alimentar nu respectă legislația relevantă, autoritățile au obligația de a impune respectarea cerințelor, asigurând faptul că întreprinderile își îndeplinesc obligațiile.

În 2021, au existat 16,9 milioane de entități care au făcut obiectul controalelor oficiale, iar autoritățile naționale au efectuat aproape 5 milioane de controale oficiale asupra lor. Pe baza acestor controale, s-au identificat aproximativ 1 milion de probleme de neconformitate, ceea ce a condus la aplicarea a aproape 500 000 de sancțiuni administrative și la desfășurarea a aproape 8 000 de acțiuni judiciare.

Comisia verifică punerea în aplicare de către țările UE a controalelor oficiale și a activităților de asigurare a respectării legislației. Rapoartele întocmite în urma acestor controale ale Comisiei, care sunt publicate pe site-ul de internet al Comisiei, oferă o imagine clară a performanței autorităților naționale și reprezintă o parte semnificativă a procesului de revizuire care asigură caracterul adecvat în raport cu scopul urmărit al legislației UE.

Controalele efectuate de Comisie arată că, în general, autoritățile naționale dispun de sistemele necesare pentru a monitoriza și a asigura faptul că întreprinderile pun în aplicare cerințele UE și pentru a acționa în cazul în care există probleme de neconformitate. În unele țări ale UE, aceste controale au identificat deficiențe ale sistemelor de control oficial, indicând că se pot aduce îmbunătățiri. În aceste cazuri, Comisia oferă recomandări autorităților naționale.

Comisia monitorizează în mod sistematic respectarea recomandărilor sale și, dacă este necesar, recurge la alte instrumente de asigurare a respectării lor. În plus, ea sprijină țările UE prin furnizarea de asistență tehnică și prin formare prin intermediul

inițiativei „O formare mai bună pentru o hrană mai sigură” și al reuniunilor tehnice ale rețelelor de experți.

Începând din 2020, autoritățile naționale au obligația de a raporta rezultatele controalelor lor într-un format electronic armonizat. Cu toate acestea, nu toate țările UE au avut capacitatea de a transmite toate datele lor în formatul solicitat. Comisia va continua să colaboreze cu autoritățile naționale pentru a îmbunătăți exhaustivitatea datelor în cadrul viitoarelor rapoarte anuale.

În cursul anului 2021, pandemia de COVID-19 a continuat să afecteze capacitatea autorităților naționale și a Comisiei de a efectua controalele și auditurile lor conform planificării.

Introducere

UE vizează asigurarea unui nivel înalt de protecție a sănătății și de încredere în domeniile siguranței alimentelor și a furajelor, sănătății animalelor și a plantelor, bunăstării animalelor, agriculturii ecologice și sistemelor privind originea geografică [denumire de origine protejată (DOP), indicație geografică protejată (IGP) și specialități tradiționale garantate (STG)]. Persoanele care trăiesc în UE se așteaptă, pe bună dreptate, la aplicarea unor standarde înalte în toate aceste domenii.

Uniunea Europeană dispune de un cadru juridic cuprinzător pentru asigurarea unor controale coerente de-a lungul lanțului alimentar și furajer, de la fermă la consumator, și a unei monitorizări adecvate, asigurând în același timp o piață unică eficace și un comerț eficace cu țări din afara UE. În sensul prezentului raport, trimiterile la țările UE și la datele statistice includ Regatul Unit în ceea ce privește Irlanda de Nord[2].

Unul dintre pilonii politicii UE integrate în materie de siguranță alimentară de la fermă la consumator este faptul că fiecare țară a UE trebuie să aibă un sistem eficace de control oficial, bazat pe Regulamentul privind controalele oficiale[3], pentru a verifica și, dacă este necesar, pentru a asigura conformitatea întreprinderilor cu standardele UE pe tot parcursul lanțului alimentar și furajer. Țările UE trebuie să elaboreze planuri naționale de control multianuale (MANCP-uri) care să cuprindă toate domeniile reglementate de legislația UE în domeniul agroalimentar.

Comisia joacă un rol important în cadrul general de control la nivelul UE[4] și efectuează controale, inclusiv audituri, în țările UE, pentru a verifica dacă autoritățile naționale își îndeplinesc obligațiile de control.

Țările UE trebuie să transmită Comisiei un raport anual[5] privind punerea în aplicare a controalelor lor oficiale în conformitate cu MANCP.

---

[2] În conformitate cu Acordul privind retragerea Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord din Uniunea Europeană și din Comunitatea Europeană a Energiei Atomice, în special articolul 5 alineatul (4) din Protocolul privind Irlanda/Irlanda de Nord coroborat cu Anexa 2 la respectivul protocol.

[3] Regulamentul (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 martie 2017 privind controalele oficiale și alte activități oficiale efectuate pentru a asigura aplicarea legislației privind alimentele și furajele, a normelor privind sănătatea și bunăstarea animalelor, sănătatea plantelor și produsele de protecție a plantelor.

[4] Articolul 116 din Regulamentul (UE) 2017/625.

Comisia elaborează un raport[6] privind efectuarea controalelor oficiale în țările UE, luând în considerare:

- rapoartele anuale transmise de către autoritățile naționale cu privire la activitățile lor de control și
- rezultatele controalelor efectuate de Comisie în țări ale UE.

Prezentul raport se referă la anul 2021. El constă într-o analiză:

- a rapoartelor anuale ale țărilor UE care se referă la anul 2021,
- a activităților de control ale Comisiei în țările UE, în 2021, și
- a acțiunilor subsecvente și de asigurare a respectării legislației ale Comisiei și a sprijinului acordat de ea autorităților naționale.

Raportul include o compilare a datelor furnizate de autoritățile naționale pentru 2021. Aceste date vor face posibilă, în timp, identificarea tendințelor în materie de controale și de probleme de neconformitate.

Graficele referitoare la controalele oficiale naționale se bazează pe datele agregate pentru 2021 din țările UE.

Dat fiind că cerințele de raportare s-au modificat începând cu 2020, nu toate țările UE au avut capacitatea de a furniza toate datele lor pentru 2021 cu detaliile necesare. Acest fapt limitează măsura în care graficele pot fi comparate, deoarece este posibil ca unele țări ale UE să fi furnizat date combinate care nu au fost analizate în subcategoriile necesare.

Prezentul raport este însoțit de un document de lucru al serviciilor Comisiei[7], care oferă:

- mai multe informații de context privind cadrul juridic și
- mai multe detalii cu privire la controalele și auditurile efectuate de autoritățile naționale și de Comisie în domeniile lanțului alimentar care intră sub incidența Regulamentului privind controalele oficiale.

---

[5] Articolul 113 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2017/625.

[6] Articolul 114 din Regulamentul (UE) 2017/625.

[7] Document de lucru al serviciilor Comisiei [SWD (2023) 131 final] care însoțește raportul Comisiei privind funcționarea generală a controalelor oficiale efectuate în țările UE (2021) pentru a asigura aplicarea legislației privind alimentele și furajele, a normelor privind sănătatea și bunăstarea animalelor, sănătatea plantelor și produsele de protecție a plantelor.

Partea 1

Controalele oficiale efectuate de țările UE în 2021

1.1 Prezentare generală

Producția și distribuția de alimente de la fermă la consumator se realizează în diferite lanțuri, care acoperă o gamă largă de domenii și de activități([8]).

Tabelul 1 oferă o imagine de ansamblu a numărului total de entități din lanțul alimentar, de controale oficiale efectuate, de probleme de neconformitate identificate, de sancțiuni administrative și de acțiuni judiciare întreprinse de-a lungul lanțului alimentar, în 2021, la nivelul UE.

Tabelul 1: Controale oficiale în 2021 – cifre generale

Număr total al entităților din lanțul alimentar	Controale oficiale efectuate	Probleme de neconformitate identificate	Sancțiuni administrative aplicate	Acțiuni judiciare întreprinse
16 961 311	**4 820 161**	**1 112 663**	**499 365**	**7 903**

Figura 1 oferă o imagine de ansamblu a controalelor oficiale efectuate de țările UE în 2021, de la fermă la consumator([9]). Ea indică numărul de operatori, de controale oficiale efectuate, de probleme de neconformitate identificate și de sancțiuni administrative aplicate – analizate în funcție de diferitele activități din lanțul alimentar([10]).

Tabelul 2 prezintă primele cinci sectoare ale lanțului alimentar, în cifre absolute, cu privire la numărul de entități, de controale oficiale efectuate, de probleme de neconformitate identificate și de sancțiuni administrative aplicate. Documentul de

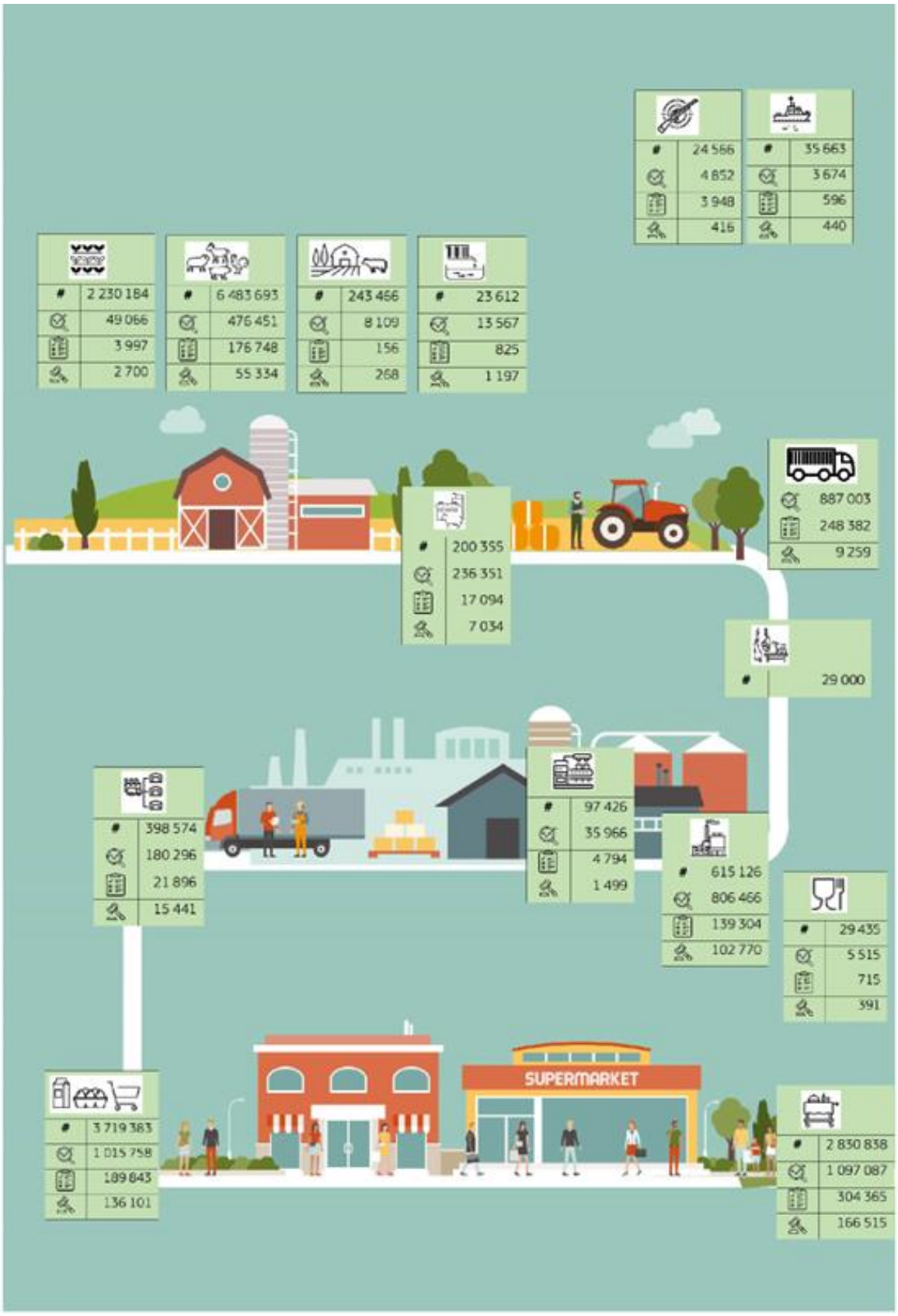
([8]) A se vedea Eurostat – cifre-cheie ale lanțului alimentar european – 2021 pentru o selecție de date referitoare la sectoarele agriculturii și pescuitului din UE și pentru lanțul în ansamblu „de la fermă la consumator".

([9]) Această figură nu include controalele legate de sănătatea plantelor (și anume emiterea de pașapoarte fitosanitare și aplicarea marcajului ISPM15 pe ambalajele din lemn pentru a demonstra că au fost tratate pentru a preveni răspândirea insectelor, a semințelor și a ciupercilor), de comercializarea produselor de protecție a plantelor și de utilizarea sustenabilă a pesticidelor în afara sectorului agricol.

([10]) Autoritățile naționale nu trebuie să raporteze numărul de entități care își desfășoară activitatea în domeniul transportului de animale. În cazul abatoarelor și al unităților de manipulare a vânatului, datele solicitate pentru controalele oficiale și problemele de neconformitate pot fi furnizate ca număr de carcase sau ca greutate, prin urmare nu se poate utiliza un total.

lucru al serviciilor Comisiei care însoțește prezentul raport oferă o defalcare suplimentară a acestor cifre în diferitele domenii ale lanțului alimentar.

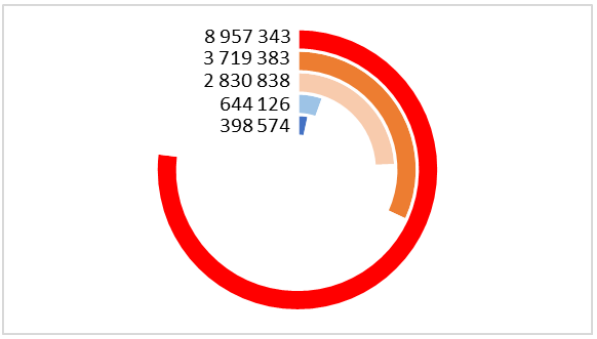
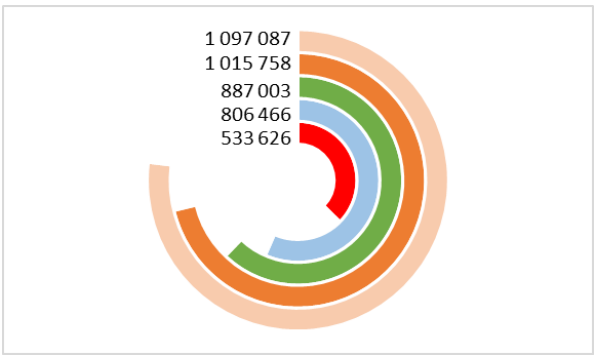
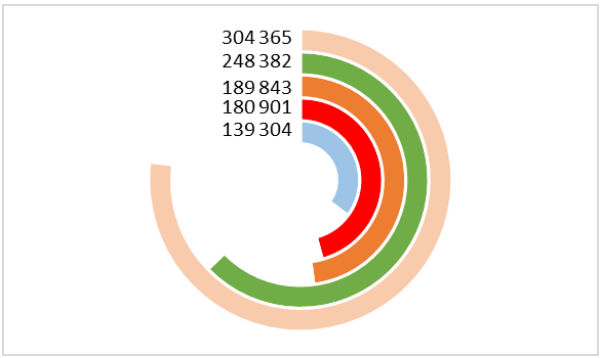
Figura 1: Controalele oficiale efectuate de țările UE în 2021

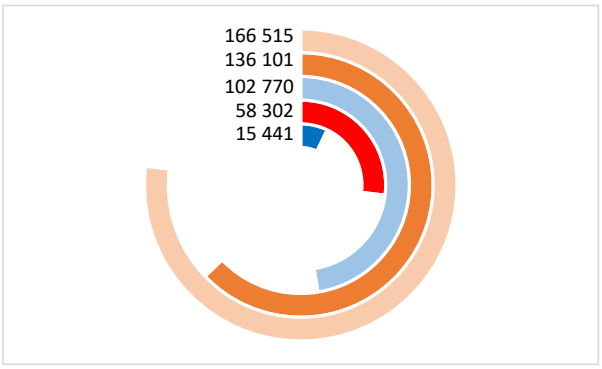
	Agricultură – plante
	Agricultură – animale
	Agricultură – mixtă
	Acvacultură
	Pescuit
	Vânătoare
	Furaje
	Transportul animalelor
	Abatoare și unități de manipulare a vânatului
	Producția de alimente
	Prelucrarea subproduselor de origine animală
	Distribuția de alimente
	Comerț cu ridicata și cu amănuntul
	Serviciile de alimentație
	Producători de materiale care intră în contact cu alimentele

#	Numărul de operatori
	Numărul de controale oficiale
	Numărul de probleme de neconformitate
	Numărul de sancțiuni administrative

Tabelul 2: Controale oficiale în 2021 – primele cinci sectoare

Entități		Agricultură	8 957 343
		Comerțul cu ridicata cu alimente	3 719 383
		Serviciile de alimentație	2 830 838
		Producția de alimente	644 126
		Distribuția de alimente	398 574
Controale oficiale		Serviciile de alimentație	1 097 087
		Comerțul cu ridicata cu alimente	1 015 758
		Transportul animalelor	887 003
		Producția de alimente	806 466
		Agricultură	533 626
Probleme de neconformitate		Serviciile de alimentație	304 365
		Transportul animalelor	248 382
		Comerțul cu ridicata cu alimente	189 843
		Agricultură	180 901
		Producția de alimente	139 304

Sancțiuni administrative

Serviciile de alimentație	166 515
Comerțul cu ridicata cu alimente	136 101
Producția de alimente	102 770
Agricultură	58 302
Distribuția de alimente	15 441

1.2
Rapoartele anuale ale țărilor UE

Termenul de transmitere a rapoartelor anuale pentru 2021 a fost 31 august 2022. 9 țări ale UE au transmis raportul la timp, 15 au depășit termenul cu până la 2 săptămâni, iar ultimele patru rapoarte au fost transmise cu o întârziere de 29, 42, 42 și 92 de zile.

Autoritățile naționale utilizau noul format de raportare doar pentru a doua oară. Prin urmare, unele dintre ele aveau încă probleme în ceea ce privește compilarea datelor în formatul solicitat. Acest fapt înseamnă că este posibil ca orice comparații între datele transmise pentru anii 2020 și 2021 să nu fie fiabile. Schimbarea reprezentată de introducerea noului format face, de asemenea, dificilă compararea datelor anterioare anului 2020 cu datele de după 2020. Prin urmare, este încă prea devreme pentru a începe compararea datelor la nivelul UE de la an la an.

În rapoartele lor, țările UE pot prezenta progresele lor înregistrate în ceea ce privește atingerea obiectivelor lor strategice și provocările cu care se confruntă în momentul punerii în aplicare a MANCP. Ele pot include, în plus, o declarație privind nivelul general de conformitate și o autoevaluare generală a adecvării și a eficacității controalelor lor oficiale. Formatul raportului conține casete de text necompletate în care țările pot prezenta aceste informații. Totuși, autoritățile naționale au furnizat mai puține informații pentru 2021 decât cele prevăzute în documentul de orientare[(11)].

În ceea ce privește bunăstarea animalelor în ferme și în timpul transportului, Regulamentul privind controalele oficiale prevede că rapoartele anuale trebuie să includă o analiză a celor mai grave incidente de neconformitate. Această analiză ar trebui să stea la baza unui plan național de acțiune pentru prevenirea sau reducerea apariției lor în anii următori[(12)]. În general, așa cum s-a întâmplat și în 2020, autoritățile naționale nu au furnizat nici această analiză, nici aceste planuri de acțiune. Acest aspect face imposibilă furnizarea de către Comisie a rezumatului necesar pe această temă.

În plus, autoritățile naționale au furnizat doar informații foarte limitate cu privire la controalele care au vizat practicile frauduloase și înșelătoare.

---

(11) Comunicarea Comisiei privind un document de orientare referitor la modul de completare a modelului de formular tip.

(12) Articolele 151, 152, 154, 156, 157 și 158 din Regulamentul (UE) 2017/625.

1.3 Organizarea și performanța sistemelor de control oficial

Țările UE au instituit sisteme de control oficial pentru a verifica aplicarea cadrului juridic de către toate întreprinderile din lanțul alimentar.

În MANCP, autoritățile naționale descriu organizarea sistemelor lor de control și își stabilesc obiectivele strategice.

Orientările Comisiei pentru completarea rapoartelor anuale invită autoritățile naționale:

- să descrie orice actualizare a organizării sistemelor de control oficial;
- să includă un tabel cu rezultatele indicatorilor de performanță utilizați pentru măsurarea obiectivelor strategice și
- să includă o declarație privind nivelul general de conformitate și eficacitatea sistemelor de control oficial, pe baza analizei și sintezei rezultatelor sistemelor de control, a obiectivelor acestora și a indicatorilor lor de performanță.

Unele țări ale UE descriu sistemele lor de control în raportul anual (precum și în MANCP). Totuși, nu toate rapoartele conțin o imagine de ansamblu a indicatorilor și a rezultatelor, iar majoritatea nu conțin declarații privind nivelul general de conformitate și eficacitatea sistemului de control oficial.

11 țări ale UE au inclus informații cu privire la obiectivele lor strategice, iar 9 dintre ele le-au menționat sub forma unei imagini de ansamblu a rezultatelor indicatorilor lor. Acești indicatori se limitează uneori la numărul de controale oficiale efectuate și de eșantioane prelevate. Unele rapoarte ale țărilor UE nu conțin informații de la toate autoritățile implicate în controalele oficiale de-a lungul lanțului alimentar.

Câteva bune practici de menționat sunt următoarele:

- Agenția belgiană pentru siguranța lanțului alimentar utilizează barometre pentru siguranța alimentară, sănătatea animalelor și a plantelor, pe baza unor indicatori, iar rezultatele acestor barometre permit o comparație de la an la an și

- Țările de Jos definesc doi indicatori de informare și un indicator de performanță:
    - indicatorul de asigurare a respectării legislației cu privire la măsurile întreprinse pentru asigurarea respectării legislației;
    - indicatorul intensității controalelor cu privire la numărul de întreprinderi controlate într-o anumită zonă (întreprinderi sau produse) și
    - indicatorul de conformitate cu privire la nivelul de conformitate.

Toate țările UE s-au confruntat în continuare cu probleme în ceea ce privește punerea în aplicare integrală a programelor lor de inspecție, din cauza restricțiilor instituite pentru a limita pandemia de COVID-19.

Printre alți factori cu impact negativ asupra programelor de inspecție raportate de autoritățile naționale s-au numărat resursele insuficiente (personal, resurse financiare și echipamente), problemele actuale privind sănătatea animalelor (pesta porcină africană și gripa aviară) și sănătatea plantelor, precum și Brexitul. Danemarca a declarat că a trebuit să redirecționeze un număr semnificativ de resurse umane pentru sacrificarea tuturor nurcilor din ferme, pentru a preveni răspândirea agentului etiologic al COVID-19 la oameni.

Întrucât toate sectoarele arată o tendință de creștere a vânzărilor la distanță, Finlanda a alocat mai multe resurse pentru controale în acest domeniu.

1.4
Măsuri luate pentru a asigura funcționarea eficace a MANCP

Obiectivul MANCP este de a asigura efectuarea controalelor oficiale într-un mod bazat pe riscuri și eficient de-a lungul întregului lanț agroalimentar și în conformitate cu Regulamentul privind controalele oficiale.

Atunci când controalele oficiale identifică un caz de neconformitate, autoritățile naționale sunt obligate să ia măsuri pentru a asigura faptul că întreprinderea care nu respectă legislația remediază problema pentru a preveni orice repetare a acesteia[13].

Autoritățile naționale au, în plus, obligația de a verifica funcționarea eficace a sistemului de control oficial și de a lua măsurile necesare pentru a remedia deficiențele identificate ale sistemelor lor de control[14].

[13] Articolul 138 din Regulamentul (UE) 2017/625.

[14] Articolul 12 alineatele (2) și (3) din Regulamentul (UE) 2017/625.

1.4.1
Acțiuni întreprinse pentru asigurarea conformității din partea întreprinderilor

Țările UE derulează campanii de informare a publicului și oferă îndrumare și oportunități de formare întreprinderilor, pentru a le ajuta să respecte normele în materie de siguranță alimentară.

Nouă țări ale UE au oferit exemple de acțiuni întreprinse de autoritățile naționale pentru a ajuta întreprinderile să respecte normele aplicabile.

- Administrația Veterinară și Alimentară din Danemarca elaborează o serie de măsuri pentru a facilita înțelegerea cerințelor minime de siguranță alimentară la înființarea unei întreprinderi.
- În Lituania, activitățile Serviciului de stat pentru servicii în domeniul plantelor acordă prioritate consilierii întreprinderilor, oferirii de sprijin metodologic și punerii în aplicare a altor măsuri de prevenire a încălcării legislației – în loc să încerce să asigure conformitatea numai prin sancțiuni sau pedepse.
- În Belgia, întreprinderile certificate în temeiul ghidurilor naționale de autoverificare validate beneficiază de taxe mai mici și de o frecvență mai mică a controalelor oficiale. În plus, sunt disponibile instrumente pentru domeniile pentru care nu este disponibil un astfel de ghid de autoverificare validat. Listele de verificare a controalelor sunt puse la dispoziția publicului și conțin orientări. De asemenea, sunt disponibile cursuri și materiale de formare gratuite.

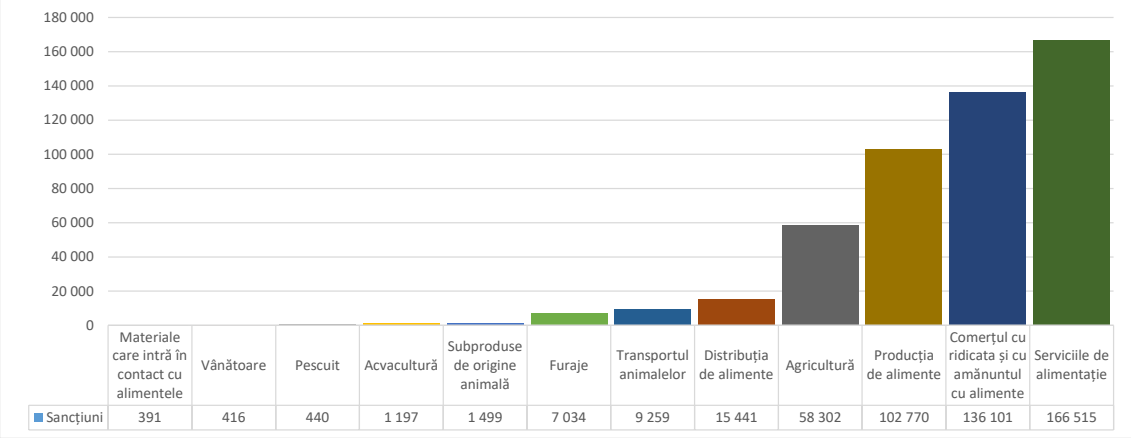
1.4.2
Asigurarea de către autoritățile naționale a respectării legislației

Autoritățile naționale aplică o serie de măsuri coercitive, de la avertismente verbale și scrise, până la confiscarea și distrugerea mărfurilor și la retragerea (temporară) sau restricționarea autorizațiilor acordate întreprinderilor. Amenzile administrative sunt utilizate ca măsură de descurajare. Procedurile judiciare oficiale rămân o măsură folosită doar în ultimă instanță.

Autoritățile naționale trebuie să dispună de sancțiuni/pedepse eficiente, proporționale și cu efect de descurajare[15].

Tabelul 3 prezintă numărul de sancțiuni administrative aplicate în diversele părți ale lanțului alimentar. Tabelul 4 prezintă aceste sancțiuni în diverse domenii, iar tabelul 5 prezintă numărul de acțiuni judiciare întreprinse în diverse domenii.

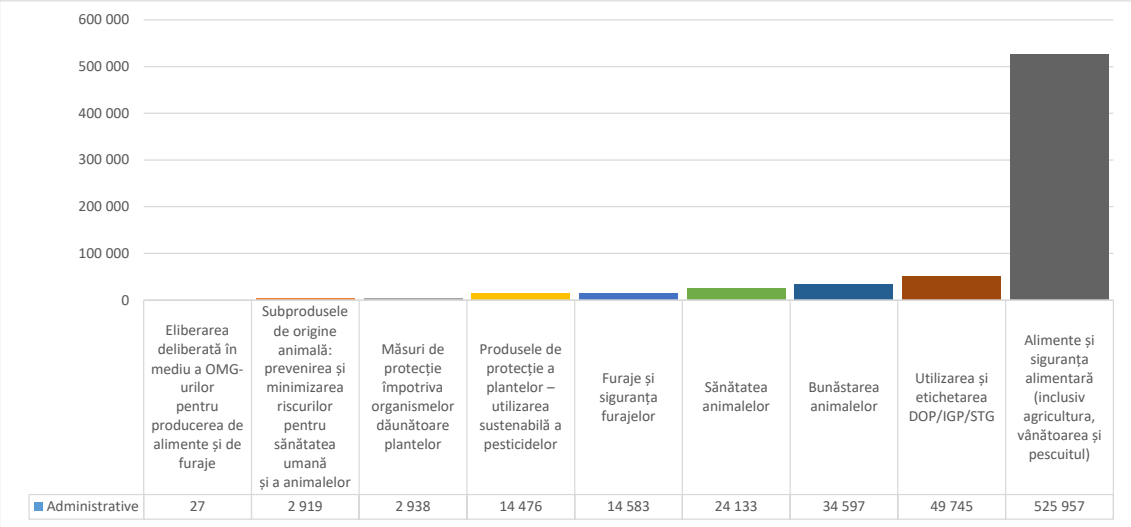
Tabelul 3: Sancțiuni administrative în 2021, pe activități

	Materiale care intră în contact cu alimentele	Vânătoare	Pescuit	Acvacultură	Subproduse de origine animală	Furaje	Transportul animalelor	Distribuția de alimente	Agricultură	Producția de alimente	Comerțul cu ridicata și cu amănuntul cu alimente	Serviciile de alimentație
Sancțiuni	391	416	440	1 197	1 499	7 034	9 259	15 441	58 302	102 770	136 101	166 515

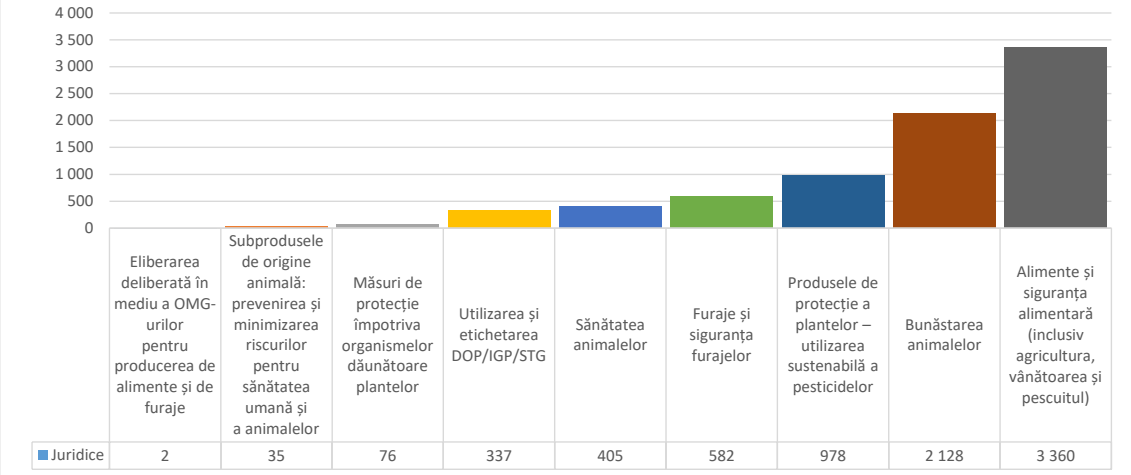
[15] Articolele 137, 138 și 139 din Regulamentul (UE) 2017/625.

Tabelul 4: Sancțiuni administrative în 2021, pe domenii

	Eliberarea deliberată în mediu a OMG-urilor pentru producerea de alimente și de furaje	Subprodusele de origine animală: prevenirea și minimizarea riscurilor pentru sănătatea umană și a animalelor	Măsuri de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor	Produsele de protecție a plantelor – utilizarea sustenabilă a pesticidelor	Furaje și siguranța furajelor	Sănătatea animalelor	Bunăstarea animalelor	Utilizarea și etichetarea DOP/IGP/STG	Alimente și siguranța alimentară (inclusiv agricultura, vânătoarea și pescuitul)
Administrative	27	2 919	2 938	14 476	14 583	24 133	34 597	49 745	525 957

Tabelul 5: Acțiuni judiciare întreprinse în 2021

	Eliberarea deliberată în mediu a OMG-urilor pentru producerea de alimente și de furaje	Subprodusele de origine animală: prevenirea și minimizarea riscurilor pentru sănătatea umană și a animalelor	Măsuri de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor	Utilizarea și etichetarea DOP/IGP/STG	Sănătatea animalelor	Furaje și siguranța furajelor	Produsele de protecție a plantelor – utilizarea sustenabilă a pesticidelor	Bunăstarea animalelor	Alimente și siguranța alimentară (inclusiv agricultura, vânătoarea și pescuitul)
Juridice	2	35	76	337	405	582	978	2 128	3 360

1.4.3
Acțiuni întreprinse pentru a asigura funcționarea eficace a sistemelor de control oficial

Autoritățile naționale trebuie să dispună de proceduri și/sau măsuri pentru a asigura eficacitatea și caracterul adecvat al controalelor oficiale. Pentru a realiza acest obiectiv, ele trebuie să dețină sau să aibă acces la:

- un număr suficient de angajați cu calificări și experiență corespunzătoare;
- mijloace și echipamente adecvate și întreținute în mod corespunzător și
- o capacitate adecvată de laborator pentru analiză, testare și diagnosticare.

Autoritățile naționale trebuie să desfășoare audituri asupra propriilor sisteme de control (sau să solicite efectuarea auditării lor), precum și să dispună de proceduri de verificare a controalelor[16] pentru a asigura conformitatea și eficacitatea sistemelor de control. Printre aceste audituri se numără și cele care vizează orice entitate sau persoană căreia autoritatea națională i-ar fi delegat sarcini.

23 de rapoarte anuale au inclus informații cu privire la cel puțin unul dintre aceste aspecte. 14 au inclus informații privind cursurile de formare oferite personalului sau urmate de acesta.

Rapoartele anuale conțin informații limitate cu privire la respectivele audituri și la alte activități de verificare care evaluează eficacitatea sistemelor de control oficial. Rapoartele anuale ale Lituaniei, Austriei și Suediei se referă la auditurile efectuate de către Comisie.

În ceea ce privește resursele:

- Bulgaria a raportat tendințe care pot afecta funcționarea sistemelor de control oficial:
  - scăderea numărului de membri ai personalului implicați în controalele oficiale;
  - creșterea sarcinii de lucru pentru personal, inclusiv necesitatea de a lucra ore suplimentare;

[16] Articolele 6 și 12 din Regulamentul (UE) 2017/625.

- creșterea numărului de unități/întreprinderi care fac obiectul controalelor oficiale și
- echipamente tehnice depășite pentru controalele oficiale.

- Țările de Jos au declarat că numărul domeniilor supuse controlului crește mai rapid decât resursele umane/capacitatea de control ale autorității naționale, dar că guvernul lor a alocat resurse suplimentare.
- Țările de Jos vor evalua dacă tehnicile introduse pentru a permite controalele în timpul pandemiei de COVID-19, cum ar fi utilizarea camerelor în abatoare, pot fi păstrate și îmbunătățite în continuare și
- Ungaria a declarat că își îmbunătățește sistemele informatice.

17 țări ale UE au raportat modificări ale MANCP-ului lor actual. Motivele invocate pentru aceste modificări au fost următoarele:

- modificări legislative (5 țări ale UE);
- modificări semnificative ale structurii, ale administrării sau ale funcționării autorităților naționale (5);
- rezultatele controalelor oficiale efectuate (4);
- rezultatele sistemului de audit intern (1);
- rezultatele controalelor efectuate de către Comisie (1) și
- alte motive, cum ar fi formatul actualizat, noi matrice și parametri de analiză, o nouă perioadă de valabilitate, inclusiv toate autoritățile implicate, precum și efectele pandemiei de COVID-19.

Partea 2

Activitățile de control ale Comisiei în țările UE, în 2021

2.1
Audituri și controale

Programul de auditare și de analizare pentru 2021[17] a fost primul program din cadrul planului multianual 2021-2025 și s-a axat pe:

- siguranța alimentelor și a furajelor;
- bolile animalelor și organismele dăunătoare plantelor și
- sustenabilitatea lanțului agroalimentar, în special în ceea ce privește
  - utilizarea sustenabilă a pesticidelor și
  - bunăstarea animalelor, pentru care a fost demarat un proiect referitor la controalele privind bunăstarea găinilor ouătoare.

În 2021, am efectuat 98 de audituri și de controale similare asupra sistemelor de control oficial din țările UE. Diagrama 1 ilustrează distribuția geografică a acestor controale. Diagrama 2 prezintă numărul de audituri pentru fiecare domeniu supus controalelor.

[17] Programele de lucru sunt publicate pe site-ul de internet al Comisiei.

Diagrama 1: Controalele efectuate de Comisie în 2021

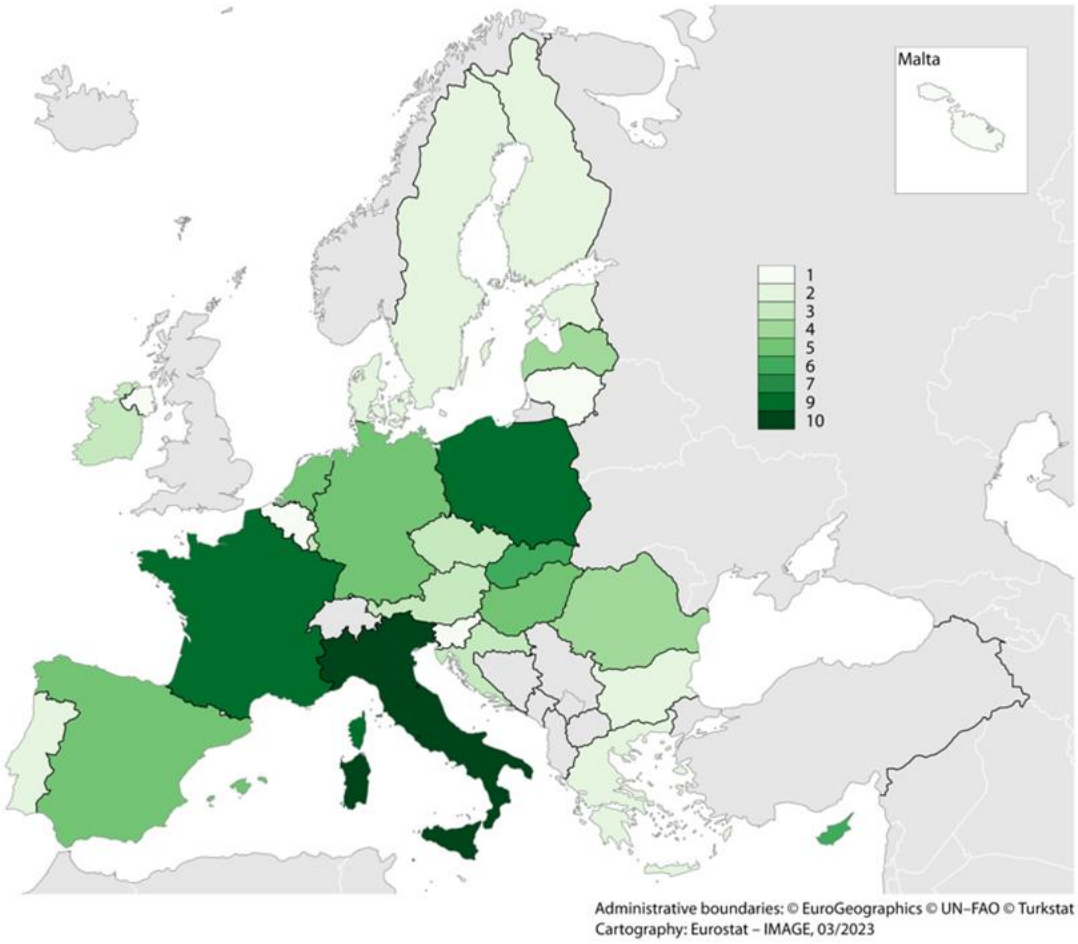
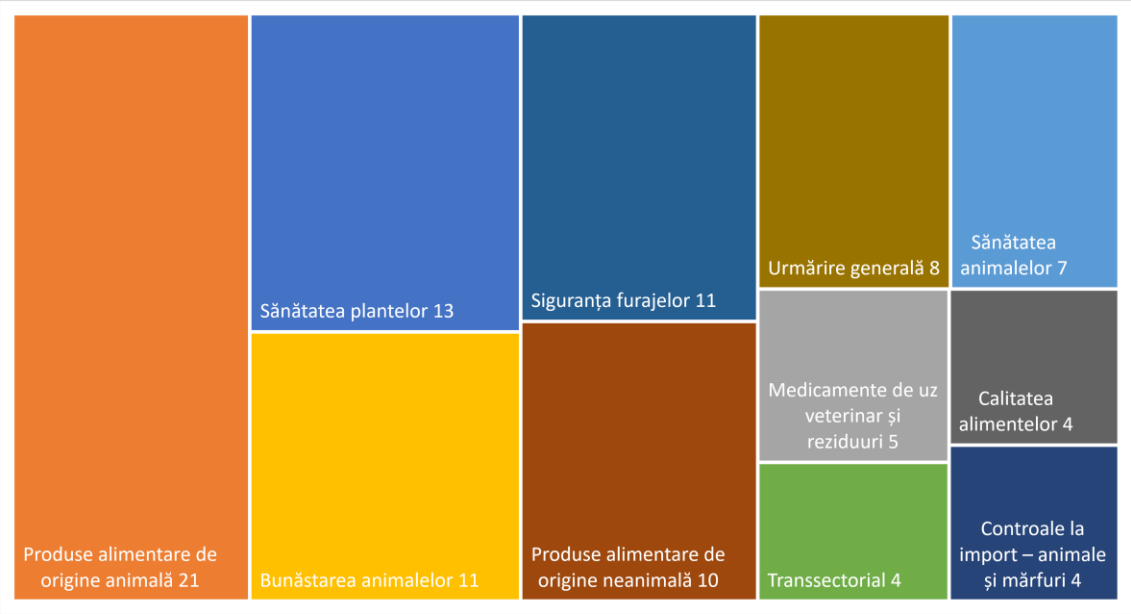

Diagrama 2: Audituri efectuate pentru fiecare domeniu supus controalelor – 2021

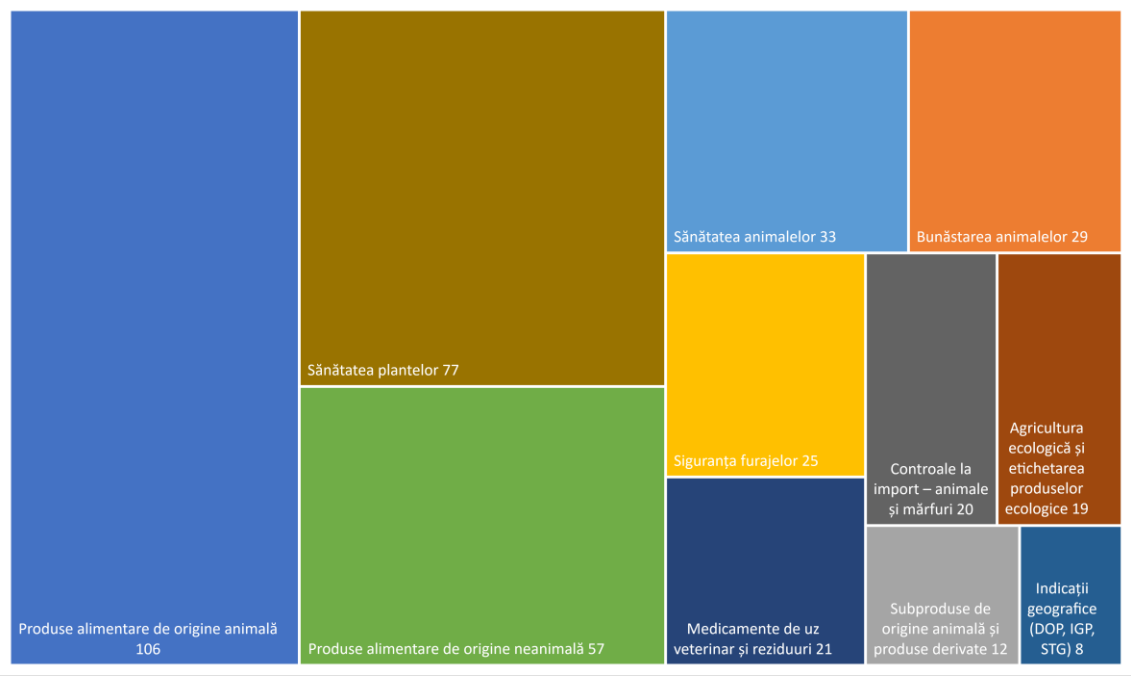

Restricțiile instituite pentru a limita pandemia de COVID-19 au însemnat că 83 dintre audituri și controalele similare au fost efectuate integral de la distanță, inclusiv prin videoconferință. Nu s-au putut vizita de la distanță instalațiile întreprinderilor pentru a se asigura punerea în aplicare a controalelor oficiale. 8 au fost efectuate parțial de la distanță, cu un element limitat la fața locului. 7 au fost efectuate integral la fața locului.

2.2 Recomandări

Controalele efectuate în 2021 au condus la un total de 407 recomandări adresate țărilor UE. Diagrama 3 prezintă o imagine de ansamblu a lor pentru fiecare sector. Documentul de lucru însoțitor al serviciilor Comisiei oferă o defalcare suplimentară a cifrelor în funcție de diferitele domenii supuse auditurilor.

Diagrama 3: Recomandări formulate în 2021 pentru fiecare sector

2.3
Aspecte importante ale controalelor efectuate de Comisie în 2021

Alimente

Auditurile din sectorul **pescuitului** au identificat deficiențe în ceea ce privește înregistrarea și controlul navelor de pescuit de mici dimensiuni și lipsa controalelor asupra locurilor de debarcare și a operațiunilor conexe. Auditurile privind produsele pescărești gata pentru consum au confirmat o constatare anterioară privind cerința de a demonstra că produsele îndeplinesc criteriile relevante în materie de siguranță alimentară, pe toată durata perioadei lor de valabilitate. Această constatare a fost, de asemenea, identificată anterior în seria generală de audituri privind produsele gata pentru consum.

Auditurile noastre în sectorul **cărnii** au analizat în detaliu acuzațiile potrivit cărora sunt sacrificate vaci improprii pentru consumul uman și au evaluat noile cerințe legislative introduse pentru inspecțiile ante-mortem și post-mortem în abatoarele de păsări de curte. Aceste audituri au identificat lacune în sistemele de control oficial în ceea ce privește formarea, inspecțiile ante-mortem și sacrificarea de urgență în fermă. Un audit specific a evaluat progresele înregistrate de Polonia cu privire la abordarea recomandărilor pe aceste teme, care au fost formulate în urma auditurilor efectuate în 2019.

În sectorul **produselor lactate**, am identificat deficiențe în ceea ce privește sistemele de control al calității laptelui care nu provine de la bovine, formarea, supravegherea controalelor efectuate și evaluarea și asigurarea respectării legislației în cazul incidentelor de neconformitate.

În ceea ce privește **produsele alimentare de origine neanimală**, auditurile privind riscurile microbiologice în producția primară au continuat. S-au observat îmbunătățiri în comparație cu seriile de audituri anterioare, dar s-a constatat că semințele pentru germinare nu sunt încă controlate în mod adecvat și că înregistrarea producătorilor primari trebuie să se îmbunătățească, astfel încât toți să poată fi evaluați din punctul de vedere al riscurilor și să poată fi incluși în sistemul de control cu o frecvență adecvată.

Furaje

Auditurile din sectorul furajelor au identificat probleme legate de evaluarea sistemelor de analiză a riscurilor și punctele critice de control ale operatorilor (HACCP), de punerea în aplicare a protocoalelor de prelevare a eșantioanelor și de controalele oficiale privind etichetarea furajelor.

Sănătatea animalelor

Auditurile s-au axat pe pesta porcină africană. Rezultatele auditului au fost utilizate, în plus, pentru a evalua și a îmbunătăți în continuare sprijinul acordat de Comisie țărilor UE.

Subproduse de origine animală

Pe baza experienței acumulate în urma auditurilor anterioare, ne-am axat pe controalele oficiale efectuate în punctele critice din lanțul subproduselor de origine animală. Auditurile au evaluat, în plus, impactul pandemiei de COVID-19 asupra organizării controalelor oficiale. Constatările acestor audituri au condus la îmbunătățirea sferei de cuprindere a unor audituri suplimentare în acest domeniu până în 2024.

Bunăstarea animalelor

Ca urmare a succesului inițiativei cetățenești „Să punem capăt erei cuștilor”[18], auditul a evaluat sistemele de control oficial vizând bunăstarea găinilor ouătoare. Suprapopularea cu animale reprezintă principala deficiență. Lipsa cerințelor legale în materie de bunăstare specifice efectivelor de reproducție și găinilor tinere se traduce prin faptul că modul în care sunt efectuate controalele oficiale nu este coerent.

Pentru a contribui la ameliorarea bunăstării animalelor în timpul transportului maritim, am continuat să colaborăm cu Agenția Europeană pentru Siguranță Maritimă pentru a îmbunătăți sistemul de controale oficiale vizând navele de transport de animale vii.

Sănătatea plantelor

Activitățile noastre de audit și de analiză au contribuit la îmbunătățirea suplimentară a raportării în timp util a noilor focare de organisme dăunătoare plantelor și a informațiilor actualizate cu privire la cele existente, precum și la evaluarea

[18] Inițiativa cetățenească europeană este o modalitate unică de a contribui la modelarea UE. După strângerea unui număr de 1 milion de semnături în favoarea unei inițiative, Comisia decide ce măsuri să adopte. Mai multe informații privind inițiativa cetățenească „Să punem capăt erei cuștilor”.

informațiilor pentru a permite luarea rapidă a deciziilor. O serie de audituri privind controalele la import a ajutat autoritățile naționale să își îmbunătățească sistemele de control.

Produse de protecție a plantelor

Au fost continuate pregătirile pentru actualizarea legislației UE privind utilizarea sustenabilă a pesticidelor. Am publicat indicatorii armonizați actualizați[19] pentru perioada 2011-2019. Indicatorii arată progresele continue înregistrate. Auditurile și seriile noastre de cursuri de formare s-au axat pe utilizarea sustenabilă a pesticidelor și pe combaterea integrată a dăunătorilor.

Producția ecologică și etichetarea produselor ecologice

În majoritatea țărilor UE, organismele private de control certifică producția ecologică, precum și utilizarea și etichetarea acestor produse. Supravegherea acestor organisme de control de către autoritățile competente necesită îmbunătățiri suplimentare.

Denumire de origine protejată, indicație geografică protejată și specialități tradiționale garantate

În general, organizarea și punerea în aplicare a controalelor oficiale sunt eficace. Eficacitatea lor este mai mare în etapele de producție și de prelucrare decât în sectorul din aval (angrosiști și detailiști).

Totuși, controalele oficiale nu verifică întotdeauna dacă aceste produse respectă toate normele din caietul de sarcini.

În plus, controalele efectuate pe piață în ceea ce privește utilizarea denumirilor înregistrate ale acestor produse nu sunt sistematice și bazate pe riscuri. Ele se bazează în principal pe reclamații sau pe informații externe.

Practici frauduloase și înșelătoare

Pe baza rezultatelor studiilor de informare și ale reuniunilor cu autoritățile naționale, Comisia pregătește un document de orientare pentru a sprijini autoritățile naționale în controalele lor oficiale vizând identificarea practicilor frauduloase și înșelătoare din lanțul agroalimentar.

Rămân în vigoare programele coordonate care vizează produsele alimentare contrafăcute și produsele alimentare care nu corespund standardelor, precum și frauda și contrafacerea în domeniul alimentar.

[19] Indicatorii de risc armonizați sunt utilizați pentru a estima tendințele în ceea ce privește riscurile legate de utilizarea pesticidelor.

Introducerea animalelor și a mărfurilor pe teritoriul UE

Rezultatele auditurilor arată că, cu o singură excepție, țările UE au continuat să își îmbunătățească sistemele și punerea în aplicare a controalelor.

Reziduurile de medicamente de uz veterinar și contaminanții proveniți din mediu prezenți în animale și în produsele de origine animală

Rezultatele evaluării planurilor de monitorizare a reziduurilor și ale celor cinci audituri efectuate indică faptul că țările UE respectă legislația.

2.4 Urmărirea sistematică a recomandărilor de audit

2.4.1
Audituri generale subsecvente

Pe baza ciclului nostru de 3 ani, în 2021, am efectuat opt audituri generale subsecvente.

Tabelul 6: Audituri generale subsecvente în 2021

Audituri generale subsecvente:	

Analiza sistematică a acțiunilor întreprinse de statele membre pentru a da curs recomandărilor de audit a continuat să fie eficientă în abordarea majorității problemelor identificate. Rezultatele auditurilor generale subsecvente au fost publicate în profilurile de țară relevante.

Până la sfârșitul lunii decembrie a anului 2021, autoritățile naționale au luat măsuri corective sau au furnizat angajamente satisfăcătoare pentru abordarea majorității deficiențelor identificate în intervale de timp acceptabile. Pe baza unui indicator pe o perioadă de trei ani, au fost asumate angajamente în ceea ce privește luarea unor măsuri corective pentru 90 % dintre recomandările rezultate în urma auditurilor efectuate în perioada de trei ani 2017-2019. Toate recomandările deschise continuă să fie monitorizate prin audituri generale de subsecvente.

2.4.2
Asigurarea respectării legislației

În 2021, Comisia a trimis Cehiei un aviz motivat suplimentar privind obligația acesteia de a raporta în mod sistematic sosirea anumitor produse alimentare care provin dintr-o altă țară UE, atunci când produsele alimentare respective sunt introduse pentru prima dată pe teritoriul Cehiei[20].

În 2021, Comisia nu a sesizat Curtea de Justiție a Uniunii Europene cu privire la niciun caz în domeniile care fac obiectul controalelor oficiale vizate de prezentul raport.

[20] În ianuarie 2019, a fost trimisă o scrisoare de punere în întârziere, iar în iulie 2019 un aviz motivat. Având în vedere că Regulamentul (UE) 2017/625 a abrogat și a înlocuit legislația aplicabilă anterior privind controalele oficiale și pentru a asigura securitatea juridică în ceea ce privește dispozițiile pe care Comisia le-a considerat ca fiind încălcate de către Cehia, în iulie 2020 a fost trimisă o scrisoare suplimentară de punere în întârziere, iar în septembrie 2021 un aviz motivat suplimentar.

Concluzii

Rapoartele anuale ale țărilor UE privind controalele oficiale demonstrează că, în 2021, autoritățile naționale au continuat să își îndeplinească rolul de monitorizare și de verificare a respectării de către întreprinderile aflate de-a lungul lanțului alimentar a cerințelor relevante ale UE și au luat măsuri de asigurare a respectării legislației atunci când a fost cazul.

Autoritățile naționale trebuie în continuare să finalizeze adaptarea sistemelor lor interne de date pentru a permite transmiterea de date complete și coerente în formatul solicitat. Respectarea orientărilor Comisiei cu privire la completarea raportului anual ar trebui să îmbunătățească și mai mult comparabilitatea informațiilor furnizate pentru 2022 și anii următori.

De asemenea, rapoartele anuale ar putea fi îmbunătățite atunci când autoritățile naționale dispun de suficiente date pentru a include declarații privind nivelul general de conformitate, eficacitatea generală a sistemelor de control oficial și capacitatea lor de a atinge obiectivele Regulamentului privind controalele oficiale[21].

În ceea ce privește controalele oficiale privind bunăstarea animalelor, viitoarele rapoarte anuale trebuie să furnizeze o analiză mai bună a principalelor incidente de neconformitate și a planurilor naționale de acțiune pentru a preveni orice repetare a unor astfel de incidente de neconformitate.

Rezultatele controalelor oficiale efectuate de țările UE și ale controalelor efectuate de Comisie asupra autorităților naționale arată că au fost instituite sistemele de control necesare și că ele asigură, în general, niveluri de conformitate compatibile cu siguranța alimentelor și a furajelor și cu o piață internă sănătoasă a UE. Totuși, controalele efectuate de Comisie au identificat deficiențe ale unor sisteme de control și au evidențiat posibilitatea îmbunătățirii acestora.

Urmărirea sistematică de către Comisie a respectării recomandărilor de audit arată că autoritățile naționale iau, în general, măsuri de corecție adecvate pentru a remedia deficiențele identificate.

Lucrând în parteneriat cu autoritățile naționale, Comisia continuă să le ofere sprijin pentru îmbunătățirea continuă a sistemelor lor de control oficial prin intermediul rețelelor de experți naționali și al inițiativei „O formare mai bună pentru o hrană mai sigură”.

[21] Regulamentul (UE) 2017/625.

În cursul anului 2021, restricțiile impuse din cauza pandemiei de COVID-19 au continuat să îngreuneze punerea în aplicare de către autoritățile naționale și de către Comisie a planurilor lor de control. Nivelul de personal și constrângerile legate de resurse au fost, în plus, menționate ca motive pentru care autoritățile naționale nu și-au pus în aplicare integral programele planificate.